

**ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО
«ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)**

ФІЛІЯ «КАРПАТСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС»

Надвірнянське надлісництво

78405, Івано-Франківська обл., Надвірнянський р-н., м.Надвірна, вул.Соборна,
буд.163 ЄДРПОУ 45554542, індекс надлісництва 151.15, e-mail: nadvirnyanske.lg@e-forest.gov.ua

---

№ _____ від _____ 20__ р. На № _____ від _____ 20__ р.

ПРОГРАМА

**навчання власного персоналу та підрядників, а також інформування
зацікавлених сторін задля запобігання збору, полюванню чи відлову
рідкісних та тих, що перебувають під загрозою, видів**

ВСТУП

Дана програма визначає порядок проведення навчання власного персоналу та підрядників, а також інформування зацікавлених сторін задля запобігання збору, полюванню чи відлову рідкісних та тих, що перебувають під загрозою, видів на території лісового фонду Надвірнянського надлісництва філії «Карпатський лісовий офіс».

1. Роз'яснення термінів

Біологічне різноманіття: мінливість живих організмів, що походить з усіх джерел, включаючи, серед іншого, наземні, морські та інші водні екосистеми і екологічні комплекси, частиною яких вони є; це поняття включає різноманітність у межах виду, між видами, та різноманіття екосистем.

Мережа територій для збереження: ті частини одиниці господарювання, для яких збереження є первинною, а в деяких випадках – єдиною метою. До таких територій належать репрезентативні ділянки, зони збереження, охоронювані території, сполучні території та особливо цінні для збереження території. ***Екосистема:*** динамічний комплекс угруповань рослин, тварин і мікроорганізмів, а також їхнього неживого довкілля, які взаємодіють як єдине функціональне ціле.

Природне оселище (біотоп): ділянка суші чи водного простору природного або напівприродного походження, яка визначається за абіотичними та біотичними характеристиками. Також вживається тут як синонім терміну

«природне середовище існування», що стосується предмету Конвенції про охорону дикої флори, фауни та природних середовищ існування у Європі (Бернської Конвенції).

Рослинне угруповання: сукупність видів рослин, що зростають разом в межах певної ділянки та перебувають у тісній взаємодії як між собою, так і з умовами довкілля. Середовище існування видів дикої флори та фауни: територія, що визначається особливими абіотичними та біотичними чинниками, у межах якої види природної фауни і флори оселяються на будь-якому етапі свого життєвого циклу.

Рідкісні види: види, які рідко трапляються, проте не класифікуються як такі, що перебувають під загрозою. Такі види розповсюджені в географічно обмежених ареалах чи особливих оселищах, або зрідка трапляються на великій території. Вони приблизно еквівалентні категорії IUCN (2001) «Майже під загрозою» (NT), включно з видами, близькими до того, щоби бути занесеними або, ймовірно, будуть занесені в найближчому майбутньому, до категорії тих, що перебувають під загрозою.

Загроза: ознака або застереження щодо можливості або наближення шкоди чи негативних впливів.

Вид, що перебуває під загрозою: вид, що відповідає критеріям IUCN (2001) для категорій «Уразливий» (VU), «Той, що зникає» (EN) або «У критичній небезпеці» (CR), і має високий, дуже високий або надзвичайно високий ризик зникнення у дикій природі. Для цілей FSC ці категорії можуть бути змінені відповідно до офіційних національних класифікацій (які мають законне значення) та до місцевих умов і щільності популяцій (які можуть впливати на рішення щодо відповідних заходів зі збереження).

2. Заходи з виявлення рідкісних та тих, що перебувають під загрозою, видів.

Заходи з виявлення типових та унікальних природних комплексів, місця зростання та поселення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу декларуються під час проведення базового лісовпорядкування. У протоколах першої та другої лісовпорядних нарад обов'язковим є відображення проєктованих та реалізованих робіт щодо реалізації вищезазначених заходів. З метою системного обстеження лісових територій і виділення унікальних природних комплексів, місць зростання та поселення рідкісних та таких, що перебувають під загрозою зникнення видів тваринного і рослинного світу, цикл досліджень поділяється на чотири етапи:

- 1) попередній (камеральне обстеження території);
- 2) початковий (рекогносцирувальне обстеження території);
- 3) основний (стаціонарні дослідження);
- 4) додатковий (уточнення, коригування отриманих результатів).

Роботи з виявлення рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів мають проводитись із залученням фахівців відповідних профілів науководослідних установ України. Роботи виділення та моніторингу рідкісних видів флори та фауни проводяться системно щорічно протягом вегетаційного періоду. Звіт подається раз на рік у грудні місяці.

3. Навчання працівників філії «Надвірнянське лісове господарство» та підрядників.

Процедуру навчання можна проводити на спеціальних семінар-навчаннях, нарадах лісової охорони, зборах трудового колективу філії. За результатами обов'язково повинен складатись протокол засідання з відображенням списків присутніх.

Під час проведення тендеру щодо надання послуг у лісовому господарстві, обов'язково у технічну документацію додається умова щодо декларування підприємцями дотримання вимог FSC національного стандарту. В подальшому це має бути відображене у договорі.

Навчання працівників філії щодо запобігання збору, полюванню чи відлову рідкісних та тих, що перебувають під загрозою, видів можуть проводити: *інженери закріплені за надлісництвом, начальник надлісництва, лісничі.*

4. Інформування представників зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено.

Інформування представників зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено щодо виявлених рідкісних та тих, що перебувають під загрозою видів, а також про запобігання їх збору, полюванню чи відлову проводиться шляхом розміщення відповідної інформації на сайті.

5. Відповідальні за проведення навчання.

Контроль за вчасним проведенням навчання працівників, підрядників, а також за інформуванням представників зацікавлених сторін та сторін, чий інтереси зачеплено у Надвірнянському надлісництві покладено на начальника Надлісництва.

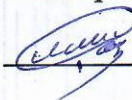
Начальник
Надвірнянського надлісництва

Михайло КРИВОРУЧКО

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник

Надвірнянського надлісництва

 Михайло КРИВОРУЧКО

ПЕРЕЛІК

рідкісних та зникаючих видів тварин та рослин на території
Надвірнянського надлісництва

1. *Cordulegaster Bidentata* – Кордулегастер двозубчастий
2. *Anax itnperator* – Дозорець імператор
3. *Tetrodontophora Bielensis* – Тетродонтофора блакитна
4. *Rosalia alpine* – Вусач Розалія
5. *Aromia moschata* – Вусач мускусний
6. *Quedius Transsylvanicus* – Кведій карпатський
7. *Apatura Iris* – Мінливець великий
8. *Catocala Fraxini* – Стрічкарка блакитна
9. *Euchalcia Variabilis* – Евхальція різнобарвна
10. *Callimorpha dominula* Ведмедиця господина
11. *Ichthyosaura Alpestris* – Тритон гірський
12. *Lissotriton Montandoni* – Тритон карпатський
13. *Salamandra Salamandra* – Саламандра вогняна
14. *Bombiita Variegata* – Кумка жовточерева
15. *Rana dalmatina* – Жаба прудка
16. *Zamenis Longissimus* – Полоз ескулапів
17. *Ciconia nigra* – Лелека чорний
18. *Tetrao urogallus* – Глушець білодзьобий
19. *Bubo bubo* – Пугач палеарктичний
20. *Picus viridis* – Жовна зелена
21. *Ursus arctos* – Ведмідь бурий
22. *Felis sylvestris* – Кіт лісовий
23. *Lynx lynx* – Рись євразійська
24. *Lycopodium annotinum* – Плаун колючий (річний)
25. *Huperzia selago* – Баранець звичайний
26. *Pinus cembra* – Сосна кедрова європейська
27. *Allium ursinum* – Часник ведмежий
28. *Galanthus nivalis* – Підсніжник звичайний
29. *Leucojum Vernalis* – Білоцвіт весняний
30. *Colchicum Autumnale* – Пізноцвіт осінній
31. *Crocus Heuffelianus* – Шафран карпатський
32. *Gladiolus Imbricatus* – Косарик лучний
33. *Dactylorhiza Fuchsii* – Зозульки Фукса
34. *Dactylorhiza Maialis* – Зозульки травневі
35. *Gymnadenia Conopsea* – Билинець найзапашніший